

Thorbjörn Fälldin: Regeringsförklaringen 7 oktober 1980

Talare

Thorbjörn Fälldin
Statsminister

Datum

7 oktober 1980

Plats

Stockholm

1 Eders Majestäter, Eders Kungliga Högheter, herr talman, ledamöter av Sveriges riksdag! En stabil ekonomi utgör grunden för fortsatt välfärd, rättvisa levnadsförhållanden för alla och tryggad sysselsättning. Den måste förenas med mänsklig omsorg och åtgärder för att möjliggöra en hög livskvalitet.

5

Internationell strukturomvandling och fortsatt kraftiga oljeprishöjningar under 1979 och 1980 har skärpt handels- och bytesbalansproblemen. I den offentliga verksamheten kommer obalansen till uttryck i en alltför snabb utgiftsökning och ett mycket stort statligt budgetunderskott. Sverige brottas i likhet med
10 andra industriländer med snabb inflation. Sysselsättningen har däremot kunnat hållas på en hög nivå.

Ett centralt mål för den ekonomiska politiken är att med bibehållen hög sysselsättning och lugnare prisutveckling återställa balansen. Fortsatt
15 utlandsupplåning av nuvarande omfattning är i längden inte möjlig. Det skulle lägga orimliga bördor på kommande generationer.

En lösning av de ekonomiska problemen förutsätter en medveten utbyggnad av industrisektorn. Resursöverföringen från olönsamma till expansiva delar av
20 näringslivet måste underlättas genom en aktiv industri-, arbetsmarknads- och regionalpolitik. Olika förslag förbereds i syfte att vidmakthålla och om möjligt förstärka den uppgång i näringslivets investeringar som ägt rum under 1980. Satsningen på forskning och utveckling fortsätter. Förslag läggs vidare fram om ökade stimulanser av aktiesparandet.

25

Utrymmet för konsumtionsökning blir under rådande förhållanden utomordentligt begränsat. Överläggningar pågår mellan regeringen och arbetsmarknadens parter om åtgärder i syfte att underlätta den kommande avtalsrörelsen. Begränsningen av den offentliga utgiftsökningen måste gälla

både statlig och kommunal verksamhet. Överläggningar pågår även med kommunförbunden.

35 Statsbudgeten för innevarande budgetår präglas av stor återhållsamhet med nya
utgifter. Som tidigare aviserats föreläggs riksdagen inom kort ett omfattande
åtgärdsprogram, inriktat bl.a. på att åstadkomma besparingar i den statliga
verksamheten. Tillsammans med de åtgärder som redan beslutats för att
begränsa den privata konsumtionen bör detta program verksamt bidra till att slå
vakt om välfärdssamhället, tryggheten och solidariteten i en ekonomiskt och
40 politiskt orolig värld.

Läget på arbetsmarknaden har möjliggjort för fler människor än någonsin
tidigare att få arbete. Ungdomsarbetslösheten inger dock fortfarande oro. Inför
den väntade nedgången i den internationella konjunkturen kommer en hög
45 arbetsmarknadspolitisk beredskap att upprätthållas.

Under våren kommer förslag att föreläggas riksdagen om en översyn av
arbetsmarknadspolitiken. Vidare kommer ersättningen under arbetslöshet att
föreslås höjd.

50 Arbetet med att reformera inkomstskattesystemet fortsätter. Förslag om en ny
skatteskala för 1981 föreläggs riksdagen under hösten. Fastighetsbeskattningen
anpassas till de nya taxeringsvärdena och förslag läggs fram om skärpt
realisationsvinstbeskattning. Åtgärder vidtas också för att förbättra
55 skattekontrollen och uppbördssystemet. Förslag om en tidsbegränsad allmän
skatteflyktslag läggs fram nu vid riksmötets början.

En socialt medveten fördelningspolitik är särskilt viktig under år då ekonomin
ställer krav på återhållsamhet. I de fall där det visat sig nödvändigt att begränsa
60 generella förmåner kommer detta att kombineras med förbättringar för de
sämst ställda.

Förändringar i indexberäkningen av pensioner och skatter kommer sålunda att
kombineras med en höjning av pensionstillskotten för pensionärer med ingen
65 eller liten ATP samt för förtidspensionärer. När mervärdesskatten höjdes,
kompenserades barnfamiljerna genom höjda barnbidrag.

I samband med en höjning av avgifterna för läkemedel införs ett

70 högkostnadsskydd för personer med höga sjukvårds- och läkemedelskostnader.

Utbyggnaden av barnomsorgen fortsätter. Förslag kommer att föreläggas riksdagen om bl.a. en förenkling av de statliga detaljbestämmelserna rörande barnomsorgen.

75

ATP-rätt kommer att föreslås införd för vård i hemmet av små barn. De handikappades situation kommer att uppmärksammas bl.a. inom ramen för internationella handikappåret. En parlamentarisk äldreberedning inrättas.

80 Förslag kommer vidare att redovisas beträffande samhällets insatser för att förebygga missbruk av alkohol och narkotika samt om en fortsatt utbyggnad av missbruksvården. Regionsjukvården och sjukvården i krig kommer att bli föremål för särskilda förslag till riksdagen.

85 I syfte att utjämna boendekostnaderna för bostäder med olika upplåtelseform och olika ålder kommer förändringar att föreslås i räntebidragssystemet. Arbetet med förnyelsen av byggnadslagstiftningen ges hög prioritet.

Ytterligare ansträngningar kommer att göras för att göra
90 miljöskyddslagstiftningen effektivare. Nya bestämmelser kommer att föreslås om straff för miljöbrott. Som ett led i olika åtgärder mot försurningen i naturen har en internationell konvention upprättats rörande spridning av luftföroreningar. Vidare kommer beredskapen för att skydda våra kuster mot förorening av olja att förstärkas.

95

Den statliga skoladministrationen kommer att reformeras med sikte på decentralisering, förenkling och minskning av antalet anställda. Strävan är också att ge eleverna ökat ansvar för verksamheten i skolan. Stödet till folkbildningsarbetet kommer att reformeras.

100

Ett program läggs under våren fram för verksamheten vid styrelsen för teknisk utveckling. Exportkreditgivningen enligt nuvarande system förlängs när den nuvarande försöksperioden går ut.

105 Fortsatta ansträngningar måste göras för att hålla tillbaka oljeimporten och minska beroendet av importerade bränslen. Regeringen avser att med hjälp av bl.a. energibeskattningen upprätthålla en sådan prisnivå att fortsatta

110 sparinsatser stimuleras. Olika förslag läggs under riksmötet fram i syfte att
stimulera en snabbare utveckling av alternativa, inhemska och miljövänliga
energikällor.

Förslag angående inrättandet av en s.k. oljeersättningsfond kommer att
föreläggas riksdagen redan i höst. Senare under riksmötet kommer riktlinjer att
115 läggas fram för energipolitiken till år 1990. I samband härmed redovisas också
ett förslag till nytt energiforskningsprogram.

På det trafikpolitiska området kommer regeringen att föreslå ökade
investeringar inom SJ. För att successivt eliminera SJ:s underskott genomförs en
120 strukturplan. Vissa taxehöjningar kommer att bli nödvändiga, men lågprislinjen
bibehålls. Underhållet av vägar prioriteras framför nybyggnation.

Regeringen kommer att fortsätta att bekämpa byråkrati och krångel. Större vikt
måste fästas vid myndigheternas service och vägledning till allmänheten.
125 Arbetet för decentralisering och närdemokrati kommer ytterligare att
prioriteras. Möjligheterna till samhällsekonomiska besparingar kan därmed tas
till vara inom olika verksamhetsområden. Förslag kommer att läggas fram om
att begränsa sådan statlig normgivning som medför ökade kostnader för
kommuner och landstingskommuner. Åtgärder kommer också att vidtas för att
130 underlätta folkrörelsernas arbete.

I nuvarande situation med budgetrestriktioner, omprövning av verksamhet och
nya arbetsrättsliga förutsättningar ställs stora krav på statsförvaltningens
personal. Som ett led i den ökade utbildningsverksamheten har en
135 försöksverksamhet med utbildning av högre chefer nyligen påbörjats. Ett nytt
handlingsprogram kommer att utarbetas för jämställdhetsarbetet inom
statsförvaltningen.

Arbetet med att fördjupa den kommunala demokratin och finna former för en
140 vidgad länsdemokrati fortsätter. Frågor om kommunandelningar kommer att
prövas i positiv anda i de fall sådana framställningar är förankrade i en bred
folkopinion.

Utredningsarbetet om Svenska kyrkan och staten drivs vidare i syfte att nå bred
145 enighet.

Kampen mot den organiserade och ekonomiska brottsligheten kommer att ytterligare intensifieras. Det är särskilt angeläget att med olika medel bekämpa
150 narkotikabrottsligheten. Skärpta straff föreslås införda för grova narkotikabrott i syfte att bl.a. minska den växande internationella kriminaliteten.

Inom ramen för en reformering av polisväsendet kommer bl.a. att föreslås att det regionala och lokala inflytandet ökar. De politiskt valda polisstyrelserna får
155 ett bredare ansvarsområde.

Svensk säkerhetspolitik har som mål att bevara vårt lands självständighet och demokratiska samhällsordning.

160 I en tid av motsättningar mellan stormakterna måste strävan vara att främja fred, internationell avspänning, mellanfolkligt samarbete och nedrustning. Av särskild vikt är att verka för minskade rustningar i Europa.

Det nordiska samarbetet vidareutvecklas. Förbindelserna med Europa
165 fördjupas. Ett fortsatt starkt stöd kommer att ges till Förenta nationerna.

Regeringen kommer att fortsätta ansträngningarna att söka bidra till att internationellt öka respekten för mänskliga fri- och rättigheter, motarbeta rasism och hjälpa växande flyktingskaror. Ett viktigt mål är också att främja
170 internationell hushållning med knappa resurser och motverka miljöförstöring.

Ekonomisk åtstramning undandrar inte de rika industriländernas förpliktelser mot u-länderna. Enprocentsmålet ligger fast. Denna politik utgör ett led i vår strävan att bistå u-länderna att häva sig ur sin fattigdom.
175

Försvarspolitiken ligger fast. Tillsammans med den alliansfria utrikespolitiken utgör den Sveriges bidrag till tryggheten och stabiliteten i det nordiska området. Fred och avspänning i detta område är till gagn för hela Europa.

180 1977 års försvarsbeslut fullföljs. De statsfinansiellt motiverade besparingarna kommer inte att inkräkta på försvarets beredskap och styrka. Ett nytt långsiktigt försvarsbeslut förbereds avseende tiden fr.o.m. 1982. Arbetet med flygplansfrågan fortsätter i enlighet med riksdagens intentioner.

185 Regeringens och riksdagens mest angelägna uppgift är, som jag redan

understrukt, att åstadkomma en stabilisering av ekonomin. Endast härigenom är det möjligt att säkerställa grundläggande förutsättningar för välfärd och trygghet i framtiden.

190

Resurserna måste under de närmaste åren framför allt satsas på investeringar för framtiden och insatser för de sämst ställda.

Det fordrar en fast ekonomisk politik och solidaritet mellan olika folkgrupper.

195

Möjligheterna att göra nya åtaganden är begränsade och blir i hög grad beroende av hur internationell och svensk ekonomi utvecklas.

Sverige har bättre förutsättningar än de flesta andra länder att möta dagens problem och att trygga morgondagens välfärd. Svenskt näringsliv är i grunden starkt. Den tekniska kompetensen är hög. Det finns en utvecklad tradition av samarbete inom samhälle och arbetsliv. Samarbetet underlättas av att de sociala skillnaderna är små.

200

Det är angeläget med en öppen redovisning av problemen. De utmaningar Sverige står inför under de kommande åren kräver både en bred insikt om de verkliga svårigheterna och en bestämd vilja till ansvarstagande och samförstånd från alla grupper i vårt land.

205

Källa

210

<div>Manuskript hämtat från riksdagen.se (2025-10-02)</div>

Taggar

1980, 1980-tal, Centerpartiet, Man, Politiska tal, Regeringsförklaring, Riksdagen, Riksmötets öppnande

URI

215

<https://www.svenskatal.se/tale/thorbjorn-falldin-regeringsforklaringen-7-oktober-1980>

220